

F R E D N I N G S V Æ R D I E R

ØSTERGADE 65

LOLLAND KOMMUNE

Besigtigelsesdato:
Besigtiget af:
Journalnummer:

12.01.2011
Maria Wedel Gjelstrup
2010-7.82.07/360-0001

Kommune:
Adresse:
Betegnelse:
Fredningsår:
Omfang:

Lolland Kommune
Østergade 65, 4970 Rødby
Østergade 65
1984
Magasinbygningen (ca. 1800-50)

BYGNINGSBESKRIVELSE

Pakhuset fra midten af 1800-tallet ligger på et åbent, grønt areal midt i Rødby, for enden af gågaden.

Pakhuset er på 12 fag og odført i bindingsværk, med dokker og skråstivere, og med en grundmuret gavl mod nordvest. Pakhuset står på en høj, sortmalet kampestenssokkel og afsluttes af et højt mansardtag. Bindingsværket er sorttjæret mens tavlene er hvidkalkede. På pakhusets to langsider sidder en række højsiddende træluger, samt et par døre og porte. Mod nordøst sidder en bred, høj port over to fag, og mod sydvest to mindre døre. På hver af de to gavle findes i alt ti træluger placeret på tre rækker over hinanden. Alle træluger, døre og porte er sortmalede. Mansardtaget er opskalket og hviler oven på bjælkerne. På selve tagfladen findes otte mindre støbejernsvinduer, symmetrisk placeret på hver side.

Indvendigt står pakhuset uopvarmet, med synlig trækonstruktion og åbent plan.

BYGNINGSHISTORIE

I 1850 opførte købmand Frederik Wilhelm Pøhler et pakhus i bunden af Rødby Fjord. Pøhler-slægten var i 1700- og 1800-tallet driftige handelsfolk i Rødby. Pøhlers købmandsgård lå i sidste halvdel af 1800-tallet i Østergade 63, og pakhusets placering var derfor velvalgt, set i forhold til afstand til både fjorden og byens handelscentrum. Arkæologiske fund viser desuden, at der ved pakhuset er fundet et stensat kajanlæg. Varetransporten blev således vægtet højt i forbindelse med pakhusets placering.

I 1902 ser det ifølge kilderne ud til, at Pøhler-slægten afhænder pakhuset. I årene herefter ejes pakhuset af flere forskellige købmænd i Rødby heriblandt handelsfirmaet P. J. Willer. I 1983 blev pakhuset foreslået nedrevet. Men Rødbys byråd modsatte sig, og bygningen blev fredet.

Bebyggelsen i hele Østergade har fra gammel tid bestået af sammenhængende husrækker, hvorfor det hul der blev skabt i husrækken i forbindelse med den endelige nedrivning af Pøhlers gård (Østergade 63) i 2005 nu har givet et ufuldstændigt indtryk af hande!sgaden.

Beskrevet af Museum Lolland-Falster, 2011

— KILDER

Fyhn Lassen (m.fl.), Ivar 1992: Huse i Rødby, Rødby Kommune og Planstyrelsen, Miljøministeriet.

Hansen, Marius 1981: Rødby – Kongernes færgeby gennem 750 år, Rødby Kommune.

Haugner, C. C. 1928: Rødby Købstad og Fuglse Herreds søndre Del. Tidende's Forlag.

Kommuneatlas for Rødby Kommune 1998: Miljøministeriet Skov- og Naturstyrelsen i samarbejde med Rødby Kommune.

Sørensen, Arne og Sørensen, S.O., Det gamle pakus, s. 16-19, i Lokalthistorisk Årsskrift (red. Hans Ivar Bentsen), Lokalthistorisk Arkiv Rødby, 1986.

Trap, J.P. 1955: Danmark – Maribo Amt, femte udgave, bd. 4, G.E.C. Gads Forlag.

— MILJØMÆSSIG VÆRDI

Pakhusets er ved sin placering midt i byen dominerer del af miljøet i byen og fremstår markant ved indkørslen til byens centrum fra nord. Placeringen er tillige et knudepunkt i byen, hvor mange veje mødes, og pakhuset er her synligt fra alle sider og fremstår næsten som et pejlemærke.

Sydvest for pakhuset danner en stor græsplæne et åbent rum og en plads, der giver en usædvanlig status for et pakhus.

— KULTURHISTORISK VÆRDI

Den kulturhistoriske værdi for pakhuset knytter sig til den tidligere funktion, der afspejler Rødbys tidligere storhedstid, hvor man kunne opbevare de varer, der skulle fragtes ud af landet eller til byen via søtransport. Funktionen som pakhus er stadig aflæselig i den enkle facade med de mange træluger, foran åbningerne, hvor man har lastet korn ind og ud. Ligeledes viser den synlige konstruktion indvendigt, at bygningen har kunnet bære og opbevare store mængder af f.eks. korn.

Pakhuset afspejler i dag Rødbys industrielle udvikling fra landsby til handelsby.

— ARKITEKTONISK VÆRDI

Den arkitektoniske værdi knytter sig til de gennemgående enkle elementer og detaljer for pakhuset. Alt er dikteret af en konsekvent pragmatisme, der knytter sig til pakhusets oprindelige funktion. Der er en tydelig sammenhæng mellem gavle og facader, med ens luger og gennemgående materialevalg. Dette får bygningen til at fremstå som en massiv form, der er kronet af det høje og spidse mansardtag, der aftegner de markante gavle. Hertil kommer at taget sammen med langsiderne skaber tre horisontale snit, der understøtter opfattelsen af en yderst velproportioneret bygningskrop.

Endvidere er der værdier ved den klare symmetri, der opstår ved lugernes placering i gavlene.

Indvendigt har den åbne plan med synlige konstruktioner af søljer, bjælker, dragere og kopbånd en vigtig arkitektonisk betydning for de rum, der dannes her i mellem og for opfattelsen af dels den vertikale forbindelse og dels de oprindelige horisontale planer.

— BÆRENDE FREDNINGSVÆRDIER

I bygningens ydre knytter de bærende fredningsværdier sig til det synlige bindingsværk, det høje mansardtag og den generelle materialeholdning, herunder den høje sokkel og de mange luger og porte i træ.

I bygningens indre knytter de bærende fredningsværdier sig til den synlige konstruktion med bjælkelag, der definerer de åbne planer og den originale og traditionelle materialeholdning.

— ANBEFALINGER

Intet angivet.

